

УДК 728.8.05

О. В. Бачинська,
старший викладач
каф. інформаційних технологій в архітектурі КНУБА

ВІЛЛА GELDROP – АРХІТЕКТУРА, ПІДКОРЕНА ПРИРОДІ

Анотація: у статті розглядаються принципи взаємодії природи і архітектурного простору та поєднання класичної та сучасної тектоніки на прикладі вілли Geldrop у Нідерландах.

Ключові слова: вілла, природа, взаємодія, об'ємно-просторова композиція, стиль.

У сучасний час розвивається напрямок, суть якого у тісній взаємодії архітектурної форми та природи. Способів такої взаємодії багато і деякі з них були реалізовані у віллі Geldrop у Нідерландах, проект якої розроблений Hofman Dujardin Architects [1]. У цій споруді присутнє поєднання різних прийомів взаємодії внутрішнього простору із зовнішнім середовищем та суміщення класичної та сучасної тектоніки, саме цим цікаве дослідження вілли.

Поєднання різних принципів взаємодії архітектури з природою в приватній віллі Geldrop в Нідерландах раніше не розглядалося.

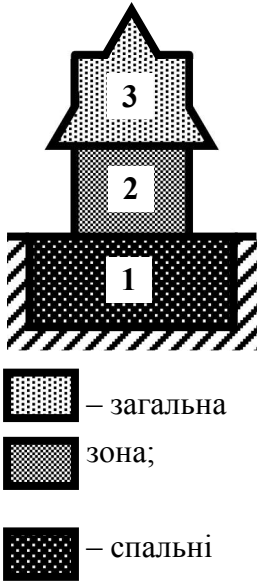
Метою дослідження є принципи взаємодії природи і внутрішнього простору індивідуального житлового будинку, поєднання класичної та сучасної тектоніки на прикладі вілли Geldrop.

Вілла Geldrop у Нідерландах розташована серед природи – полів та лісів [1]. Виходячи з ідеї нерозривного зв'язку її внутрішнього простору та навколишньої природи, архітектори створили її об'ємно-просторову композицію за незвичайними принципами.

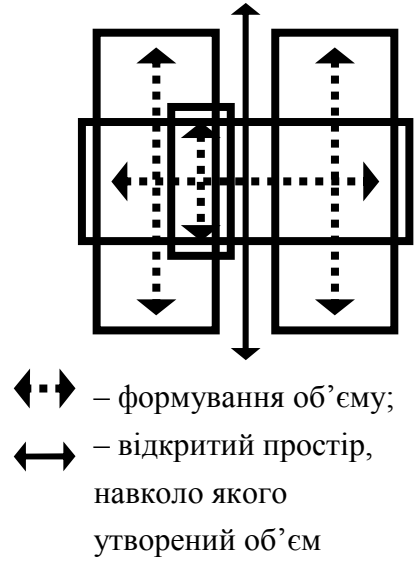
Першою особливістю будинку є те, що фактично він має три поверхи і великий об'єм, а виглядає як невеличкий одноповерховий, тобто його дійсна висота схована від зовнішнього споглядання (рис. 1, а). Перший поверх вілли підземний, але використовується не як підвал, а як повноцінний простір для проживання людини. Другий (тобто перший наземний) – і є основним, що формує зовнішній вигляд будинку. Третій захований під високим скатним дахом. Таким чином, зовні складається враження, ніби це невеличкий одноповерховий будинок, але насправді він має три житлові поверхи. Житлові приміщення будинку розташовані замість технічних підвального та горищного. Їх повноцінне функціонування стає можливим внаслідок утворення незвичної об'ємно-просторової композиції, яка дає змогу добре освітлювати підвальний та горищний поверхи.

Створення об'ємно-просторової композиції споруди

а) Приховані 3 поверхи, незвичне зонування

б) Хрестоподібне формування простору

в) Поєднання форм, притаманних сучасному та класичному стилів

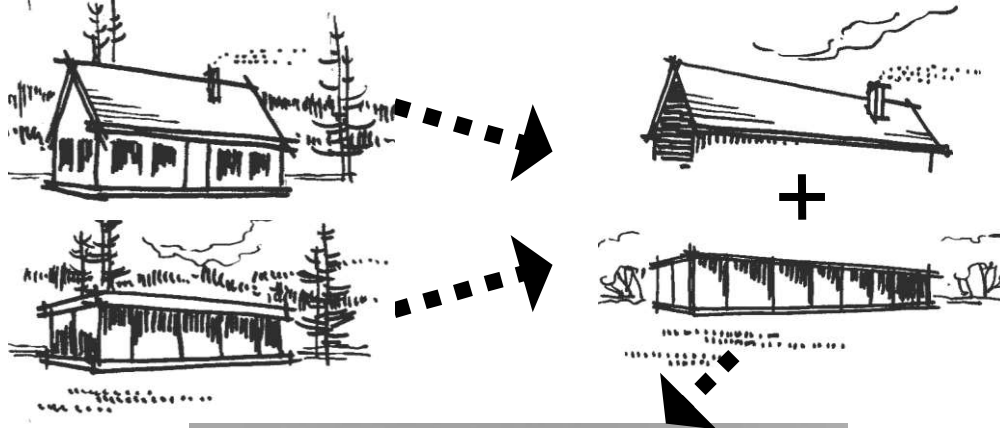
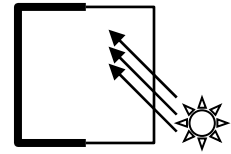
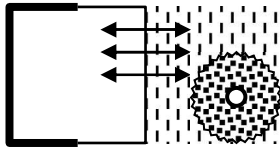

Рис. 1. Прийоми формування об'ємно-просторової композиції та стилю вілли Geldrop.

а) Головна ідея

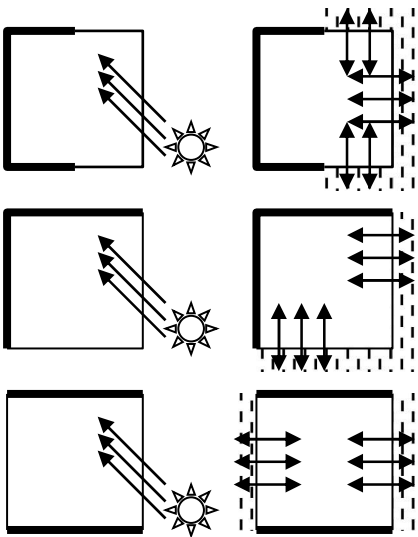
Можливість взаємодії з природою

Збільшення природного освітлення

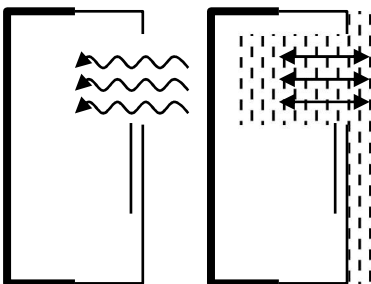

Способи реалізації ідеї

б) Освітлення та візуальний контакт з природою з різних боків приміщень

в) Зсувні перегородки, як засіб провітрювання та поєднання з навколишньою природою

г) Внутрішній простір вілли

Рис. 2. Прийоми формування внутрішнього простору вілли Geldrop.

Другим нововведенням архітекторів є нестандартне розміщення загальної та індивідуальної зон (рис. 1, а). Будинок має чітке зонування: загальна зона складається з вітальні, кухні, столової, кабінету та ігрової зони, індивідуальна – спальні на всіх членів сім'ї. За загальноприйнятим зонуванням індивідуального житлового будинку по вертикалі у підземній частині завжди знаходяться господарські приміщення, на першій поверх виносять загальносімейні кімнати та простори, над ними на вищих поверхах розташовується індивідуальна зона. Переміщення частин однієї зони до іншої пов'язано з особливостями побуту сім'ї (наприклад, спальня на першому поверсі серед загальних приміщень проектується для літньої людини, для якої сходи наверх стають непереборною перешкодою або для гостей). У віллі Geldrop все навпаки – спальні розміщені у підземній частині, а на першій наземний поверх та у простір під дах винесена загальносімейна частина будинку. Це може бути обумовлено тим, що у спальнях жителі будинку не знаходяться довго, а найбільшу частину дня проводять у загальносімейних приміщеннях. Тому загальна зона потребує максимального можливого освітлення денним світлом та красивих видів на природне оточення будинку. Але при цьому підземні спальні також достатньо освітлені за рахунок пониження рівня землі по центру будинку і утворення спуску до підземних приміщень (рис. 1, в).

Третьою цікавою рисою вілли є хрестоподібне формування простору (рис. 1, б). У віллі Geldrop такий прийом використаний для освітлення захованих у ній трьох поверхів – сонячні промені проникають у будинок з усіх боків. Достатньо світла отримують підземні спальні, бо їм не заважає хрестоподібно розташований перший наземний поверх; загальна частина внаслідок розміщення скляних площин з різних боків також освітлена майже як навколишнє природне оточення. На перетині об'ємів на всіх поверхах утворюється приміщення з двома стінами і двома скляними площинами, розташованими протилежно одна до одної, яке пронизане сонцем через протилежні скляні поверхні наскрізь. Це приміщення є акцентом об'ємно-просторової композиції будівлі і створює у ній незвичний простір, у якому людина відчувається наче серед природи.

Четвертою особливістю будинку є поєднання принципів класичної тектоніки та сучасного стилю архітектури (рис. 1, в). У сучасної людини викликають певну ностальгію традиційні форми приватних будинків зі скатними дахами, печами та димоходами. Можливо це пов'язано з тим, що досвід попередніх поколінь передається на генетичному рівні. Ще три – чотири покоління тому піч у домі була символом тепла, спокою, затишку, ситості, навіть в міських будівлях зберігалися опалювальні печі. Саме тому будинки на природі у протигагу міській архітектурі до сьогодні будують з використанням

традиційних форм. Але поряд з класичними архітектурними формами у приватних замських спорудах втілюють і найсучасніші досягнення стилю та технологій. Цікавим є те, що ці два напрямки розвиваються окремо, вони не перетинаються в одній споруді внаслідок занадто різного підходу до утворення форми. Але у віллі Geldrop великий складний за формою внутрішній простір, оточений скляними площинами, органічно поєднаний із зовнішністю одноповерхового будинку зі скатним дахом, тобто класична та сучасна тектоніка гармонійно поєдналися у єдине ціле. Цьому сприяють принципи створення об'ємно-просторової композиції вілли: схов трьох поверхів будинку – першого поверху під землю, третього – під високий скатний дах та хрестоподібне формування об'ємів, що дозволяє їх достатнє освітлення та повноцінне функціонування, а не перетворення у технічні поверхи.

П'ятою знахідкою у віллі Geldrop є поєднання різних принципів взаємодії внутрішнього простору будинку з природою за допомогою великих скляних площин, які замінили частину зовнішніх стін (рис. 2, а). Першим принципом є візуальне об'єднання внутрішнього простору будинку та зовнішнього за допомогою скляних поверхонь, які оточують приміщення з різних сторін (рис. 2, б). У віллі були виявлені три типи оточення склом приміщень: двобічне кутове та наскрізне та трибічне. Це дає можливість бути присутнім серед природи, знаходячись в інтер'єрі будинку. Другим принципом є велика кількість денного світла, особливо у приміщеннях загальної зони, що також створюється за допомогою різних способів заміни скляними площинами зовнішніх стін (рис. 2, б). Третій принцип – фактичне об'єднання внутрішнього простору будинку та зовнішнього за допомогою зсувних частин зовнішніх скляних стін, які дозволяють у погожий день не тільки провітрювати приміщення, а й запустити навколишню природу в дім, перетворивши закриті приміщення на лоджію чи веранду (рис. 2, в). В результаті у будинку утворився ясний внутрішній простір, який не відокремлений від навколишнього середовища (рис. 2, г). Знаходячись у ньому, людина відчувається наче серед природи, що оточує будинок з усіх боків.

Таким чином, перша ідея проекту – прийом схову дійсної висоти та об'єму вілли. Він може бути застосований при необхідності збереження навколишнього середовища – природного ландшафту або забудови. У даному випадку вілла Geldrop не домінує над навколишньою природою, вона органічно вписується у вже складений до її зведення ландшафт, не руйнуючи його. Нестандартне зонування будинку пов'язане не тільки з вирішенням проблеми збереження ландшафту, але й з другою ідеєю проекту – наданням можливості жителям будинку знаходитися максимальний час серед природного оточення, впустити природу у будівлю. Цьому прислуговує прийом хрестоподібного

формування об'єму вілли, але він також може бути використаний при необхідності додаткової інсоляції приміщень будь-якої споруди, бо надає можливість проникнення сонячного світла у внутрішній простір з різних боків. Сучасний прийом заміни частини стін скляними поверхнями відіграє важливу роль у реалізації ідеї входження природи у внутрішній простір будівлі – скляні розсувні стіни надають можливість природного освітлення внутрішніх приміщень, візуальної взаємодії інтер'єру з природою та фактичного об'єднання внутрішнього та зовнішнього простору (за умови сприятливої погоди). Третьою ідеєю проекту є поєднання класичного та сучасного стилю архітектури – скатного даху, як символу родинного гнізда та сучасних скляних стін під ним. Цей прийом, який може стати основою утворення цілого напрямку в архітектурі індивідуальних будинків, також прислужує ідеї схову дійсної висоти будинку, бо під дахом знаходиться останній житловий поверх вілли.

Таким чином, у споруді вілли Geldrop були винайдені нові принципи утворення об'ємно-просторової композиції індивідуального будинку.

Список використаних джерел:

1. Villa Geldrop – минимализм от Hofman Dujardin Architects [Електронний ресурс] // HQRoom.ru: онлайн-журнал [веб-сайт]. – 19.11.2012. – Режим доступу: <http://hqroom.ru/villa-geldrop-minimalizm-ot-hofman-dujardin-architects.html>. – Назва з екрану (19.11.2012).

Аннотация

В статье рассматриваются принципы взаимодействия природы и архитектурного пространства и объединения классической и современной тектоники на примере виллы Geldrop в Нидерландах.

Ключевые слова: вилла, природа, взаимодействие, объемно-пространственная композиция, стиль.

The summary

Principles of interaction of a nature and architectural space and the association classical and modern tectonics on an example of a villa Geldrop of Netherlands is considered in clause.

Key words: a villa, nature, interaction, volumetric-spatial composition, style.